

Itä-Suomen YTA:n
OT-hankkeen
päättöswebinaari
4.12.2023
klo 13-15

OHJELMA:

Tervetuloa, OT- hankkeen Projektipäällikkö
Ilona Luoma

Sosiaali- ja terveysministeriön puheenvuoro,
Sosiaalineuvos Marjo Malja STM

OT-hankkeen yhteenveto ja
jatkosuunnitelmat, OT- tiimi

OT-näkymiä tulevaan, Katri Rinne Valteri-
koulu, Tarja Kauppila ISO ja Sointu Möller
KOSKE

Keskustelu

OT-keskus

Vaativinta osaamista lasten, nuorten ja perheiden palveluissa

Yhteenvettoa OT- hankkeesta

OT-hankkeen projektipäällikkö,
Lastenpsykiatrian professori, ylilääkäri
Ilona Luoma
OT- koordinaattorit Tarja Saharinen,
Marjut Heiskanen, Katja-Salminen-
Lahtinen, Tiina Kettunen ja Jaana
Heikkinen

OT-keskus

Vaativinta osaamista lasten, nuorten ja perheiden palveluissa

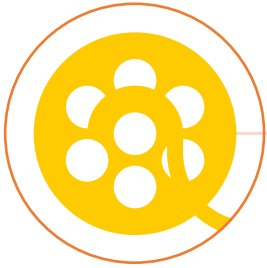
OT-hankkeen tehtävä ja tarkoitus v. 2022-2023

- Kehittää ja yhteensovittaa yhteistyöalueellemme monialaisia, vaativia erityispalveluja lapsille ja nuorille perheineen
- Tukea SO-TE-SI -ammattilaisia vaativissa, kompleksisissa asiakastilanteissa
- Muodostaa selkeä ehdotus OT-rakenteesta ja palvelukonseptista
- Laatia sopimusmalli virallisten OT-keskusten synnyttämiseksi alueella ja kansallisesti
- Koordinoida vaativia asiantuntijapalveluja ja verkostoja YTA-alueella
- Liittää monitieteinen tutkimus toiminnan/asiantuntijatyön kehittämiseen
- Tehdä kansallista yhteistyötä

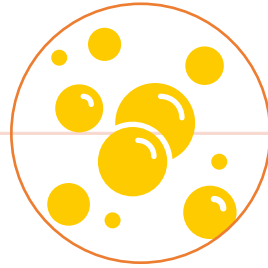
OT-hanke kuuluu Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmassa vuosina 2020-2023 tehtävään kehittämistyöhön. OT-hanke toimi Itä-Suomen alueella v. 2021 valtakunnallisena pilottihankkeena.

OT-kehittämistoiminta SOTESI-ammattilaisten tukemiseksi 2022-23

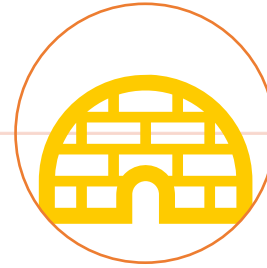
Erityisosaaminen ja yhteistoiminta vaativissa, monitahoisissa yhteisasiakkuuksissa

Koulutukset: OT-Nepsy, korkean riskin erot, traumatietoisuus, PACE
Yhteiskehittäminen, laaja verkostoituminen

Vaativien erityispalvelujen ja asiantuntijaverkostojen koordinointi

Vaatutoimijat, OT-Nepsy-verkosto, OT-TUKI ja verkostot, hankeverkostot, SOTESI-kokoontumiset

Lastensuojelun vaativan tuen OT-yksikön kehittämistyö

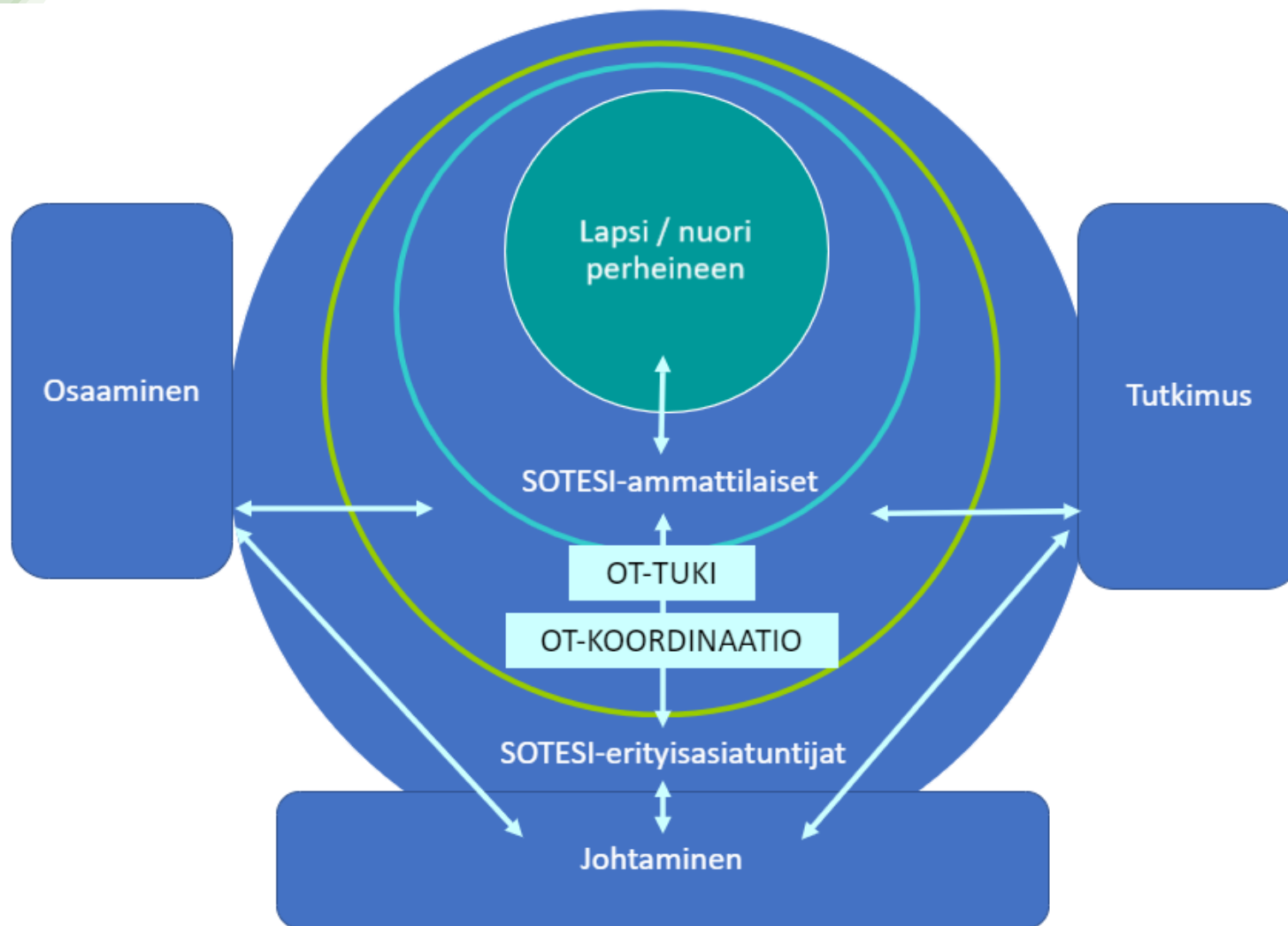
Tiivis yhteiskehittäminen lastensuojeluyksikön (Kivelä), nuorisopsykiatrian ja sairaalakoulun kesken OT-työparin (SOTE) tuella

Tutkimusyhteistyö LANUPS, NEPSOS, yhteisövaikuttavuus, opinnäytteet

Vaativan sijaishuollon lomakkeiston kehittäminen (VSSL)
Kokemusasiantuntija yhteistyö

OT-toiminnan rakenne-ehdotus Itä-Suomen YTA:lla

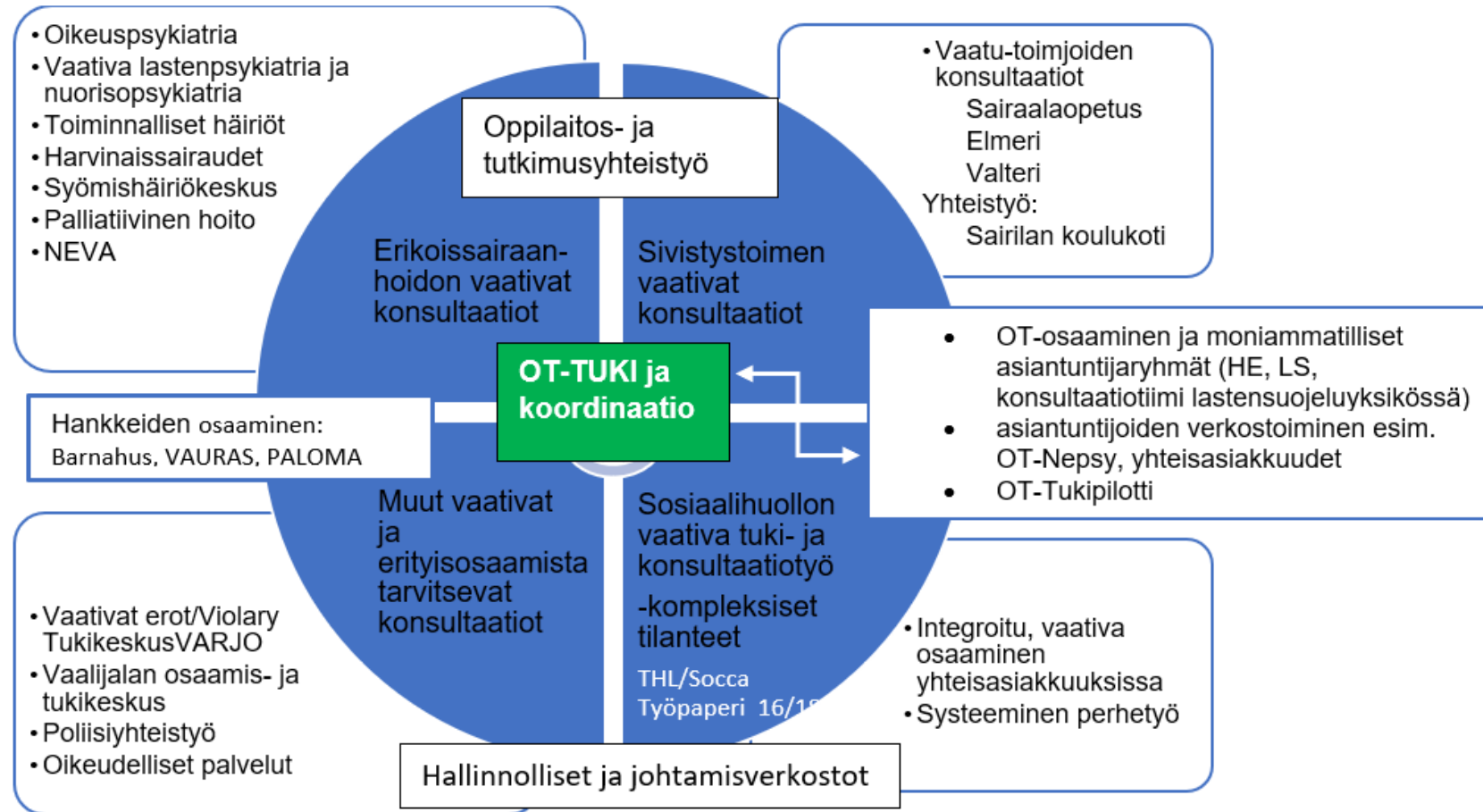

Yhteenvetoa OT- hankkeesta

- Asiantuntijaverkoston rakentuminen
- OT- tuki ja konsultaatiot
- OT- hankkeen koulutukset

OT-asiiantuntijaverkosta v. 22-23

OT-asiakkaan tunnistaminen / OT-seula, VSS-lomake, riskiarviot, reflektio

Yhdyspintoja TulSote, RRP ja psykososiaaliset menetelmät hankkeisiin.

OT-yhteistyö ja asiantuntijaverkoston kokoaminen

- OT-hanketta koordinoi Pohjois-Savon hyvinvointialueen Kuopion yliopistollisen sairaalan (KYS) Lasten ja nuorten osaamiskeskus yhteistyössä Itä-Suomen sosiaalialan (ISO) ja Keski-Suomen sosiaalialan (KOSKE) osaamiskeskusten kanssa.
- Lisäksi hankkeessa osatoteuttajina olivat Etelä-Savon, Keski-Suomen ja Pohjois-Karjalan hyvinvointialueet.
- Viiden OT-koordinaattorin ja hankepäällikön (10%) lisäksi työpanosta antoivat Pohjois-Savon hva:n Mäntyrinteen perhetukikeskuksen vastaanotto- ja arviointiyksikkö Kivelä sekä Etelä-Savon hva:lta Savonlinnan mielenterveys- ja päihdeyksikkö ja Vaalijalan osaamis- ja tukikeskus.
- Vaalijalan osaamis- ja tukikeskuksessa on kehitetty vaativan perhekuntoutuksen mallia ja vahvistettu ammattilaisten osaamista PACE-asetus – koulutuksella neljässä Itä-Suomen YTA:n lastensuojeluyksikössä.
- Pohjois-Savon hyvinvointialueella on kehitetty 13-17- vuotiaille Itä-Suomen YTA:n lastensuojelun ja nuorisopsykiatrian yhteisasiakkaille tarkoitettua lastensuojelun vaativan tuen yksikköä. Yksikkö avautuu KYSin kampukselle rakentuvaan Lainesairaalaan keväällä- 24.
- Etelä-Savon hyvinvointialueen OT-kehittämisen alueena oli Lakisääteinen lastensuojelun moniammatillinen asiantuntijaryhmä.
- Sivistystoimen VIP-verkoston ja Vaatutoimijoiden kanssa tehty yhteistyö.
- OT-Nepsy-osaamisverkoston (YTA) kokoamiseksi tehty monialainen yhteistyö.
- Yhteistyö eri sidosryhmien ja hankkeiden kanssa.

OT-TUKI: neuvonta, konsultaatiot, reflektio ja osaamisen vahvistaminen

Haastavat erot (HE)-
konsultaatioryhmät ja
OT-osaaminen

Lastensuojelun
moniammatillinen
asiantuntijaryhmä ja OT-
osaaminen

Nuorisopsykiatrian,
päihdepalvelujen ja
vaativan lastensuojelun
laitosyksikön
konsultaatiotiimi

OT-Tukipilotti
20.3.23-3.11.23

Haastavat erot-konsultaatioryhmä

- Haastavat erot konsultaatioryhmät saivat alkunsa LAPE - hankkeen aikana Etelä-Savossa ja niitä jatkokehitettiin Ensi- ja turvakotien liiton Turvassa - hankkeessa v. 2019-2022.
- Em. Hankkeessa kehitettiin moniammatillista lapsinäkökulmaista riskiarvioinnin työkalua ja kehittämistyön tuloksena syntyi Turvassa seulontalomake, joka on konsultaatioryhmien käytettävissä.
- Ryhmiä toimii eri puolilla Suomea.
- Meidän YTA-alueellamme ryhmät toimivat Etelä-Savossa, Pohjois-Savossa ja Keski-Suomessa.
- Hankeaikana (syksy 2022) käynnistettiin ryhmät yhteistyössä Tukikeskus Varjon kanssa Pohjois-Savossa ja Keski-Suomessa. -> Sosiaalipalveluiden henkilöstöä koulutettiin Turvassa seulontalomakkeen käyttöön.
- OT-koordinaattorit ovat olleet mukana organisoimassa ryhmän toimintaa toimien ryhmissä koordinoijina ja sihteereinä.
- Ryhmä on tarkoitettu sosiaali- ja terveydenhuollon sekä sivistystoimen ammattilaisten käyttöön - Tukea asiakastyössä kohdattuihin haastaviin ja konfliktoituneisiin erotilanteisiin.
- Ryhmä koostuu monipuolisesta asiantuntijajoukosta.
- Asiaa käsitellään erityisesti LAPSEN näkökulmasta.

Haastavat erot-konsultaatioryhmä

Keski-Suomen ryhmä:

- Keski-Suomen ensi ja turvakoti
- Perheoikeudelliset palvelut
- Perheneuvola (sos.tt. ja psykologi)
- Varhaisen tuen palvelut/perhesosiaalityö
- Lastensuojelun avohuolto
- Poliisi
- Lakimies
- Lastenpsykiatria
- Tukikeskus Varjo
- Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus
- KYS:n oikeuspsykiatrinen tutkimusyksikkö

- Ryhmä kokoontui 11 kertaa
- Käsiteltyjä asiakastapauksia 7

Pohjois-Savon ryhmä:

- Kuopion ensikotiyhdistys
- Perheoikeudelliset palvelut
- Perheneuvola
- Perhepalvelut
- Lastensuojelun avohuolto
- Lastenpsykiatria
- Tukikeskus Varjo
- Kuopion psykiatrian keskus
- Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus
- KYS:n oikeuspsykiatrian tutkimusyksikkö

- Ryhmä kokoontui 10 kertaa
- Käsiteltyjä asiakastapauksia 13

Todettua: Lähisuhdeväkivalta vahvasti esillä, asiakkaiden asioissa pysähtyminen moniammatillisesti säästää asiakastyöstä aikaa ja tukee ammattilaisten jaksamista työssä, tiedottamisen haasteet ryhmän toiminnasta,

OT-VERKOSTON ASIANTUNTIJUUDEN LIITTÄMINEN OSAKSI LASTENSUOJELUN MONIAMMATILLISIA ASIANTUNTIJARYHMIÄ

Kartoitettu YTA-alueen erityisasiantuntijoita ja käyty heidän kanssaan neuvotteluja.

Pohjalla pilotointi Keski-Suomessa v. 2021-2022

Saatu KYS:n terveydenhuollon OT-suorite 1.1.2023 alkaen

Vaatu yhteistyö herättänyt kiinnostusta muillakin YTA-alueilla

OT-verkoston asiantuntijoiden liittäminen osaksi lastensuojelun moniammatillista asiantuntijaryhmää

Käytettävissä

- Valtion koulukodit; neuvottelut käynnissä (Sairilassa työskennellyt työntekijä on käytettävissä)
- Elmeri-koulu: Sateenkaaren erityiskoulu
- Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri
- Sairaalakoulu Kukumäen
- Vaalijala
- Tukikeskus Varjo
- Barnahus työntekijä
- Vaativa lastenpsykiatria (KYS)
- Oikeuspsykiatria (KYS)
- Harvinaisten sairauksien työryhmä (KYS)
- Toiminnallisten häiriöiden työryhmä (KYS)

Edellyttää vahvaa koordinoitua

- jollain on tieto, mitä OT-tason asiantuntijuutta on tarjolla
- joku pysähtyy pohtimaan, mitä asiantuntemusta tarvitaan/on saatavilla
- → yhteys OT-koordinaattoriin tarvittaessa

Nuorisopsykiatrian, päihdepalvelujen ja vaativan lastensuojelun laitoksen konsultaatiotiimi

- Toimintamallia pilotoitiin OT- hankkeen, KYS/ nuorisopsykiatrian, Kuopion seudun päihdepalvelusäätiön ja Mäntyrinteen perhetukikeskuksen vastaanotto- ja arviointiyksikkö Kivelän kesken.
- Konsultaatiotiimin perusajatus oli monialaisesti yhdessä pohtien löytää ratkaisuja lastensuojeluyksikössä (Kivelä) asiakastyössä esiin tulleisiin ilmiöihin/ ongelmiin ja näin sujuvoittaa asiakkaan palveluprosessia.
- Yhteisen pohdinnan avulla monialainen osaaminen vahvistuu ja työntekijän sekä työyhteisön työn kuormittavuus helpottaa.
- Kivelän yksikön tiloissa kokoontuvassa konsultaatiotiimissä käsiteltiin anonyymejä asiakastilanteita ja arjen työstä esiinnousseita ilmiöitä. Tapaamisia yhteensä v.22-23 aikana 16 (yksi vielä jäljellä.)
- Konsultaatioihin liittyi myös osaamisen vahvistamisen, tiedon lisäämisen ja monialaisen yhteistyön kehittämisen näkökulmasta eri asiantuntijatapaamisia/ lyhyitä infotuokioita. (mm. lasten- ja nuorten oikeuspsykiatria ja nuorisopsykiatria.)

Nuorisopsykiatrian, päihdepalvelujen ja vaativan lastensuojelun laitoksen konsultaatiotiimi- palautteet

Onnistumisia ja hyötyjä:

- Avaa uusia näkökulmia nuoren kanssa työskentelyyn
- Syventää ymmärrystä toisen tekemästä työstä, selkeyttää rooleja
- Lastensuojelun ja terveydenhuollon ikuinen kuilu pienenee pienin askelin
- On ollut apua nuoren tilanteen syvälliseen pohdintaan
- Asiantuntijapuheenvuorot ovat tuoneet hyvän lisän
- On saanut tietoa tarjolla olevista koulutuksista
- Mahdollistanut verkostoitumisen
- Ehdottomasti jatketaan!

Toimintamalli jää käyttöön Pohjois-Savon hyvinvointialueelle. Toimintamalli Innokylässä:
[Nuorisopsykiatrian, päihdepalvelujen ja vaativan lastensuojelun laitoksen konsultaatiotiimi | Innokylä \(innokyla.fi\)](#)

OT-TUKI ammattilaisille -pilotti 3-11/23 Itä-Suomen YTA

OT-TUKI-pilotissa tarjottiin tukea lasten, nuorten ja heidän perheidensä kanssa työskenteleville Itä-Suomen yhteistyöalueen julkisen sektorin sosiaali- ja terveydenhuollon sekä sivistyspalveluiden ammattilaisille erityisen vaativiin asiakastilanteisiin.

Millaista tukea:

Neuvontaa ja ohjausta käytettävissä olevista asiantuntijoista ja erityispalveluista. (5+1 kpl)

Tukea ja konsultaatiota lastensuojelun ja lapsiperhepalveluiden erityiskysymyksissä. (9+1 kpl)

Monialaista työnohjauksellista ja konsultatiivista tukea OT-tiimiltä ja tarvittaessa pilotissa mukana olevilta erityisasiantuntijoilta. (7+1 kpl)

Missä tilanteessa:

Erityisen vaativissa, monitahoisissa tai harvinaisissa asiakastilanteissa, kun ei tiedetä kuinka tulee toimia, minne voi ottaa yhteyttä tai joihin tarvitaan monialaista lisätukea nykyisten perus- ja erityistason palveluiden lisäksi.

Toteutus

Puhelin tai teams

YHTEYDENOTOT 21 (+3) kpl

Lastensuojelu
Sosiaalihuolto
Perheneuvola
Lastenneuvola
Erikoissairaanhoido
Oppilashuolto
Hankkeet

TILANTEET

- Erityisen haastavat ja riitaiset erotilanteet
- Perhesurman uhka
- Lasten ja nuorten vakavat psykiatriset ja/tai vaikeat päihdehäiriöt yhdistettynä lastensuojelutarpeeseen ja johonkin muuhun ongelmaan
- Lapsiperhepalveluiden tai lastensuojelun erityiskysymys

OT- TUKI-pilotti

MITÄ TEHTY

- Tuki työntekijälle ja/tai tiimille; ongelmien ja huolien kartoitus, tilanteen jäsentäminen, kuunteleminen, pysähtyminen, reflektio
- Tarvitaanko lisäosaamista ja mitä?
- Vaihtoehdot, miten edetä
- Uusi aika tai mahdollisuus ottaa yhteyttä

PALAUTE

Vahvasti ajatuksia
On tehty oikein
Oli aikaa pysähtyä
Jäsensi tilannetta
Uudet näkökulmat
Helpotus
Kiitollisuus
Suunnitelma ja näköala eteen päin

OT- hankkeen koulutukset

- Hankesuunnitelman yhtenä tavoitteena oli ammattilaisten osaamisen ja jaksamisen tukeminen.
- Tavoitteen saavuttamiseksi suunnitellut toimenpiteet:
  - Osaamisen vahvistaminen
  - Tarvittavan koulutuksen järjestäminen uusista ilmiöistä ja OT-teemoista
  - Käytännönläheisen ja näyttöön perustuvan yhteiskehittämisen edistäminen UEF:in, JYU:n, ITLA:n, korkeakoulujen, opetusklirikoiden ja tutkimusprojektien/-hankkeiden kanssa.
- Eriyisen vaativiksi tilanteiksi (OT-teemoiksi) tunnistettu Itä-Suomessa mm.
  - Lasten ja nuorten vaativahoitoiset, kompleksiset neuropsykiatriset häiriöt
  - Eriyisen haastavat ja riitaiset erotilanteet
  - Perhesurman uhka
  - Lasten ja nuorten vakavat psykiatriset ja vaikeat päihdehäiriöt yhdistettynä lastensuojelutarpeeseen ja koulunkäyntikyvyn heikkenemiseen
- Koulutuksia järjestetty myös esim. LANUPS-hankkeen tutkimustulosten perusteella

Neuropsykiatriset häiriöt	Haastavat erot	Lastensuojelun ja lasten- ja nuorisopsykiatrian yhteisiasiakkuudet	PACE P= Playfulness, A= Acceptance C= Curiosity, E= Empathy	Muut koulutukset
<ul style="list-style-type: none"> Vaativien neuropsykiatristen palveluiden järjestäminen lapsille ja nuorille v. 2022 OT-Nepsy-koulutus- ja keskustelufoorumisarja I-IV v. 2023 	<ul style="list-style-type: none"> Asiakastyö konfliktoituneissa erotilanteissa Korkean riskin eroihin liittyvän arviointilomakkeen käyttökoulutus Turvassa eron jälkeen Rinnakkaisvanhemmuus lapsen turvaksi Lapsen edun ja oikeuksien turvaaminen korkean riskin erotilanteissa osa I, II 	<ul style="list-style-type: none"> Toiminnallisesti integroidun vaativan sijaishuollon lastensuojelulaitoksen kehittäminen Itä- ja Keski-Suomessa Lastensuojelun ja nuorisopsykiatrian yhteisiasiakkuudet - Käytöshäiriöt ja traumatietoinen työote lastensuojelun sijaishuollossa 	<ul style="list-style-type: none"> Vaalijalan osaamis- ja tukikeskus Kivelän yksikkö/Kuopio Kukkumäen yksikkö/Jyväskylä Kuutti/Savonlinna Havurinne/Mikkeli 	<ul style="list-style-type: none"> Lastensuojelun sosiaalityöntekijä – vastuut ja velvollisuudet Itä-Suomen OT-hankkeen päätöswebinaari 4.12.2023* Kansalliset OT-hankkeiden webinaarit I ja II
Tilaisuuksia: 5 Osallistujia: n. 2000	Tilaisuuksia: 6 Osallistujia: yli 760	Tilaisuuksia: 2 Osallistujia: n. 240	Tilaisuuksia: 29 Osallistujia 114 + tulevat tilaisuudet	Tilaisuuksia: 4 Osallistujia: n. 490, * ei tiedossa

46 tilaisuutta

Yli 3600 osallistujaa

OT- hankkeen koulutukset - palautteita

- Vahvasti ajatusta siitä, että huomioidaan koko perhe, tehdään työtä yhdessä (perhe + verkosto). Perheen taustatietojen merkitys lapsen elämän polulle – tutkimus vahvistaa mutua.

(OT-Nepsy-koulutusfoorumi)

- Erinomainen kokonaisuus kaikkine tilaisuuksineen, varmasti hyödyllinen palvelutoiminnan kehittämässä ja loppu viimeksi asiakkaan ja potilaan huomioimisessa.

(OT-Nepsy-koulutusfoorumi)

- Kiitos koulutuksesta! Tärkeää asiaa, ajattelen, että työyksikössäni (lapsiperheiden pta) pitäisi kaikkien käydä tämä, etenkin perhesurmariskin arviointi.

(Lapsen edun ja oikeuksien turvaaminen korkean riskin erotilanteissa)

- Traumatietoinen työote hyvin tärkeä aiheena, tietoisuutta tärkeää lisätä.

(Lastensuojelun ja nuorisopsykiatrian yhteisasiakkuudet - Käytöshäiriöt ja traumatietoinen työote lastensuojelun sijaishuollossa)

- Kiitos koulutuksesta! Tuntui tutulle, kun tämän perusteella ennen työskennellyt. Mutta muistutti taas miten tärkeää kohtaaminen on.

(PACE)

Lomake sijaishuollon asiakkuuksien vaativuuden arvioimiseksi (VSSL) ja vaativan sijaishuollon selvitys

- OT-seulatyöpajat Lumo –hankkeen kanssa yhteistyössä 2022.
- Tarkoitus harjoitella OT-seulan käyttöönottoa ja saada siitä palautetta.
- Mukana noin 40 SISOTE-ammattilaista YTA-alueelta.
- Palautteen perusteella ja apuna käyttäen THL:n huostaanoton syiden tutkimusaineiston luokituksia kehitettiin lopulta *Lomake sijoitetun nuoren haasteiden kartoittamiseksi ja asiakkuuden vaativuuden arvioimiseksi*.
- Lomakkeen avulla toteutettiin Etelä-Savon hyvinvointialueen lastensuojelun sijaishuollossa sijaishuollon selvitys.
  - Tavoite: Saada tietoa sijaishuollon vaativien asiakkuuksien määristä sekä asiakkuuksien vaativuuden taustalla olevista tekijöistä.
  - Sosiaalityöntekijät arvoivat asiakkuuksista 15 prosenttia vaativiksi (16/106).
  - Sosiaalityöntekijöiden näkemyksen mukaan vaativan asiakkuuden taustalla olevat tekijät liittyivät nuoren turvallisuuteen, perheen ongelmien kasaantumiseen ja vanhemmuuden haasteisiin.
  - Tietoa voidaan hyödyntää lastensuojelun sijaishuollon kehittämisessä hyvinvointialueella.

Oppilaitos- ja tutkimusyhteistyö

OT-hanke on tehnyt oppilaitos- ja tutkimusyhteistyötä ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen kanssa osallistumalla asiantuntijatyöpajoihin, levittämällä tutkimustietoa koulutuksissa ja kirjoittamalla, ohjaamalla opinnäytetöitä ja projektinnäyte- ja projektiharjoittelutöistä on saatu arvokasta tietoa kehittämisen tueksi. Tutkittu tieto ja vuorovaikutus tutkijoiden kanssa on ollut pohjana kehittämislle ja monialaisen osaamisen edistämislle. Uusia tutkimusaiheita ja ilmiötä on pyritty nostamaan esille.

Yhteistyötahot

Lastensuojelun sosiaalityön ja nuorisopsykiatrian yhteistutkiminen ja -kehittäminen Länsi- ja Itä-Suomessa, LANUPS-hanke 2021–2022

[Lastensuojelun sosiaalityön ja nuorisopsykiatrian yhteistutkiminen ja -kehittäminen Länsi- ja Itä-Suomessa, LANUPS-hanke 2021–2022 | Sote-akatemia \(utu.fi\)](#)

NEPSOS: Neuropsykiatrisesti oireilevat nuoret palvelujen pyörteissä – sosiaalityön, nuorisopsykiatrian ja erityispedagogiikan yhteistutkimus. NEPSOS-hanke toteutetaan Turun yliopiston ja Itä-Suomen yliopiston yhteistyönä

[NEPSOS: Neuropsykiatrisesti oireilevat nuoret palvelujen pyörteissä – sosiaalityön, nuorisopsykiatrian ja erityispedagogiikan yhteistutkimus | Sote-akatemia \(utu.fi\)](#)

Oppilaitos- ja tutkimusyhteistyö

- **”LATVE - Lapsinäkökulmainen arviointi ja työskentely vaativissa erotilanteissa”**
UEF yhdessä Lapin yliopiston kanssa. Hankkeen vetäjänä on professori Merja Laitinen. Mukana hankkeessa ovat ETKL, OT-hankkeet Pohjois-Suomi ja Itä-Suomi sekä hyvinvointialueista PSHVA ja Pohde. Tutkimus kattaa koko Suomen.
- **Yhteisövaikuttavuustutkimuksen** näkökulmasta yhteistyökumppanina on ollut väitöskirjatutkija Sanni Penttilä, Lastenpsykiatrian ja terveydenhuollon erikoislääkäri, ylilääkäri, palvelupäällikkö / Neuvolatoiminta, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto. Pohjois-Karjalan hva.
- Sanni Penttilä on kertonut tutkimuksestaan ja alustavista tuloksista esimerkiksi OT-Nepsy koulutuksessa 16.11.23 aiheenaan ”Neurokehitykselliset häiriöt ja kodin ulkopuolelle sijoittamisiin yhteydessä olevat tekijät rekisteritiedon valossa”.

Opinnäytetyöt ja julkaisut

- Hopiavuori N. 2023. OT-seulan kokeilu asakkuussegmentoinnin välineenä. Vaativimman tason asiakkuuksien tunnistaminen huostaanoton asiakirjoista vaatavuutta jäsentämällä. Maisterintutkielma (arvioinnissa), Sosiaalityö, Yhteiskuntatieteiden laitos, Jyväskylän yliopisto. Arvioinnissa.
- Huuskonen M. 2023 (tulossa oleva YAMK- opinnäytetyö). Kohti vaativan tuen yksikköä - yksikön asiakasprofiilin määrittely.
- Laajasalo T. & Luoma I. 2023. Vieraannuttamisen psykososiaaliset ja hoidolliset interventiot kansainvälisen tutkimuksen ja kirjallisuuden valossa, sivut 34-38. Teoksessa: Tunnista, puutu ja auta -opas vieraannuttamisen tunnistamiseen ja perheiden auttamiseen. Ensi- ja turvakotien liitto (2023). Toimittajat: Johanna Vaitomaa, Susanna Rautio, Päivi Hietanen. Tuotettu STEAn tuella. Verkkojulkaisu. [Tunnista, puutu ja auta – keinoja vieraannuttamisen tunnistamiseen ja perheiden auttamiseen by Ensi- ja turvakotien liitto - Issuu](#)
- Luoma I. & Saharinen T. 2023. Lasten, nuorten ja perheiden osaamis- ja tukikeskus (OT) tukee vaativimpien palvelujen yhteistyötä. Hyväksytty 11/23 julkaistavaksi Suomen Lääkärilehdessä.
- Pirhonen T. 2022. Moniammatillinen yhteistyö nuorisopsykiatrian ja lastensuojelun asiakkaiden hoidossa: työntekijöiden näkökulmia. Pro gradu –tutkielma, Hoitotiede, Itä-Suomen yliopisto, Terveystieteiden tiedekunta, Hoitotieteen laitos 27.06.2022.
- Nyrkkö S. 2022. Cynefin-viitekehyksen soveltaminen monialaista tukea tarvitsevien lasten palveluissa. Kirjallisuutta soveltaen. Projektiharjoittelutyö. Preventiivinen hoitotiede, Itä-Suomen yliopisto, Terveystieteiden tiedekunta, Hoitotieteen laitos.
- Nyrkkö S. 2023. Kompleksiset tilanteet monialaista tukea tarvitsevilla lapsilla. Pro gradu -tutkimussuunnitelma 11/2023. Preventiivinen hoitotiede, Itä-Suomen yliopisto, Terveystieteiden tiedekunta, Hoitotieteen laitos.

Miksi lasten, nuorten ja perheiden monialaista OT-toimintaa tarvitaan?

1

Mitä hankalamman tuntuinen tilanne on, sitä enemmän tarvitsemme rohkeutta kuunnella asiakasta ja hänen perhettänsä, uskallusta toimia uudella tavalla ja intoa ottaa kumppaneita mukaan työhön.

2

Auttajien välisen yhteistyön laatu heijastuu suoraan asiakkaaseen. Kiire, kireys ja ei tämä meille kuulu -asenne tarttuu herkästi ympäristöön luoden toivottomuutta. Muutos parempaan vaatii uskoa tulevaisuuteen.

Verkostoista löytyy aina joltakin toivoa ja voimaa.

3

OT-toiminnassa on tavoitteena olla monialaisten ammattilaisten tukena vaativissa ja joskus tuskastuttavissakin tilanteissa.

4

Saada esille erilaisia näkemyksiä, rohkaista uudenlaiseen ajatteluun, havainnoida tilannetta eri näkökulmista, oppia kompleksisista tilanteista ja ymmärtää tilanteiden yhteyksiä kokonaisuuteen.

Olla tarvittaessa valmis kokeilemaan ja muuttamaan suuntaa ja varautua siihen, ettei kaikki ole ihan varmaa..

5

Rohkaista tutustumaan lapseen, nuoreen ja hänen elämänpiiriinsä sekä hänen auttajiinsa, mikä edistää luottamuksen syntymistä myös haastavissa tilanteissa

Mitä hankkeen päättymisen jälkeen?

OT-keskus

Vaativinta osaamista lasten, nuorten ja perheiden palveluissa

(N)EVER(S)TOP
LEARNING

Sosiaalialan
osaamiskeskuksen
kannustus
OT-toiminnan
kehittämisen jatkamiseen!

- Tarja Kauppila, johtaja, ISO
- 4.12.2023

OT ja lastensuojelu

- Lastensuojelu on nykyisin 'yksin' pulassa monien vaativien tapausten ja tilanteiden kanssa – koko maassa
- Laadukkaan ja yhteismitallisen asiakaspalvelun tueksi tarvitaan systemaattinen, yhteisesti organisoitu ja rahoitettu OT-toiminta
- Moniammatillisuus ja monitoimijaisuus tuovat esille eroja käsitteissä, ammattikielessä, juridiikassa, prosessien eritahtisuudessa jne. – Ne on kärsivällisesti yhdessä taklattava 😊
- Asenteet muuttuvat 'jälkijunassa', pikkuhiljaa yhteisen toiminnan kautta eri tahoilla – parempi myöhään kuin ei milloinkaan
- Sosiaalihuolto sekä jatkuva, systemaattinen tutkimus- ja kehittämistyö eivät saa jäädä sivustakatsojiksi OT-toiminnassa jatkossakaan

Kiitos
mielenkiinnostasi

Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus

Tulliportinkatu 34 A, 2. krs

70100 Kuopio

www.isonet.fi

- www.facebook.com/itasuomensosiaalialanosaamiskeskus/

Ajatuksia OT-kehittämisen tulevaisuuteen

OT-hankkeen päätöswebinaari

Itä-Suomen YTA

Sointu Möller, johtaja, Koske

- Tietoa, taitoa ja kokemusta YTA-alueen yhdessä tekemisestä - ei kannata hukata
- Tietoa, taitoa ja kokemusta so-te-si-hva-järjestöt yhdessä tekemisestä - kannattaa jatkaa
- Koordinaation tarve ilmeinen - ei kannata ohittaa
- Tutkimuksen, käytännön ja täydennyskoulutuksen yhdistämisen mahdollisuus - kannatta hyödyntää
- Tutkimustieto vaikuttavasta lasten, nuorten ja perheiden auttamistyöstä kertoo kohtaamisen ja hyvä jatkuvuuden merkityksestä - kannattaa panna toimeen

Lämmin kiitos
yhteistyökumppaneille ja
hyvää joulun odotusta
kaikille!

Toivottelee OT-tiimiläiset
Ilona, Tarja, Marjut,
Katja, Tiina ja Jaana

OT-keskus

Vaativinta osaamista lasten, nuorten ja perheiden palveluissa

KOSKE
Keski-Suomen sosiaalialan
osaamiskeskus

ISO Itä-Suomen
sosiaalialan
osaamiskeskus

Pohjois-Savon
hyvinvointialue

KYS

KESKI-
SUOMEN
HYVINVOINTI-
ALUE

Suomi
SOTE

ELOISA
Etelä-Savon
hyvinvointialue